

Novela ZZDej-N – Pogosto zastavljena vprašanja

Ministrstvo za zdravje uvodoma pojasnjuje, da lahko v okviru svojih pristojnosti podaja pravna pojasnila splošne in sistemske narave glede razlage zakonskih določb ter določb podzakonskih aktov, ki sodijo v njegovo delovno področje. Spodaj navedena pojasnila niso pravno zavezujoča in ne predstavljajo dokončne ali konkretne razlage posameznih določb.

Sklopi vprašanj

1. MOŽNOSTI POGODBENEGA SODELOVANJA IZVAJALCEV V ZDRAVSTVENI DEJAVNOSTI1
2. PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI PRI IZVAJANJU JAVNE ZDRAVSTVENE SLUŽBE.....2
3. VODENJE IN UPRAVLJANJE V JAVNIH ZDRAVSTVENIH ZAVODIH.....3

1. MOŽNOSTI POGODBENEGA SODELOVANJA IZVAJALCEV V ZDRAVSTVENI DEJAVNOSTI

Kakšen je pravilen način obračuna podjemnih pogodb z lastnimi zaposlenimi na podlagi 91.a člena ZZDej?

Odgovor: V skladu s prvim odstavkom 91.a člena ZZDej se, ne glede na zakon, ki ureja posebni davek na določene prejemke, posebni davek na določene prejemke od izplačil na podlagi podjemnih pogodb iz šestega odstavka 53.c člena ZZDej ne plačuje.

Upoštevajoč drugi odstavek 91.a člena ZZDej se sredstva, namenjena posebnemu davku na prejemke iz tega odstavka, v celoti nameni za sklepanje teh podjemnih pogodb, in sicer za izplačilo na podlagi te konkretne podjemne pogodbe.

Prihranek v višini posebnega davka se vključi v bruto znesek pogodbe in iz tega bruto zneska se potem izračuna neto znesek. Pomembno je poudariti, da se bruto II – torej končni strošek za naročnika – pri tem ne spremeni. Glede na dejstvo, da se poseben davek ne obračuna več, je to razvidno v višjem bruto znesku pogodbenega izvajalca (bruto I), ne pa neposredno kot dodatek k neto znesku.

Prihodek izvajalca se torej poveča na bruto ravni, iz katere se potem izračuna neto znesek, ki ga dobi izvajalec. Če bi prihranek dodali neposredno k neto znesku izvajalca, bi to pomenilo, da dobiva enkrat že obdavčen neto znesek in poleg tega prihranek kot neto znesek brez obdavčitve – kar ni smiselno in bi lahko vodilo do nepoštena davčne prednosti ali napake v obračunu.

Ali se posebni davek na določene prejemke od izplačil na podlagi podjemnih pogodb iz šestega odstavka 53.c člena ZZDej plačuje tudi za opravljanje programa DORA in SVIT, kjer ima javni zavod z lastnimi zaposlenimi zdravstvenimi delavci sklenjene podjemne pogodbe?

Odgovor: V skladu s prvim odstavkom 91.a člena ZZDej se, ne glede na zakon, ki ureja posebni davek na določene prejemke, posebni davek na določene prejemke od izplačil na podlagi sklenjenih podjemnih pogodb iz šestega odstavka 53.c člena ZZDej ne plačuje, pri čemer šesti odstavek 53.c člena ZZDej nedvoumno določa, da sklepanje podjemnih pogodb z lastnim zaposlenim zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem ni dovoljeno, razen če gre za opravljanje zdravstvenih storitev v okviru državnih presejalnih programov, kamor sodita tudi programa DORA in SVIT.

Ali se posebni davek na določene prejemke od izplačil na podlagi podjemnih pogodb iz šestega odstavka 53.c člena ZZDej plačuje tudi za opravljanje dela medicinske sestre v dodatni ambulanti družinske medicine, kjer ima v zdravstvenem domu kot zunanja sodelavka sklenjeno podjemno pogodbo?

Odgovor: V skladu s prvim odstavkom 91.a člena ZZDej se, ne glede na zakon, ki ureja posebni davek na določene prejemke, posebni davek na določene prejemke od izplačil na podlagi sklenjenih podjemnih pogodb iz šestega odstavka 53.c člena ZZDej ne plačuje, in sicer to velja za sklenjene podjemne pogodbe za opravljanje zdravstvenih storitev z lastnimi zaposlenimi. Za zunanje izvajalce, tj. zdravstvene delavce in zdravstvene sodelavce, ki zdravstvene storitve opravljajo na podlagi podjemnih pogodb iz prvega odstavka 53.c člena ZZDej in niso v delovnem razmerju v javnem zavodu, oprostitev plačila posebnega davka iz 91.a člena ZZDej ne velja.

Dodajamo, da način financiranja dodatnih ambulant določa program storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja iz prvega odstavka 63. člena ZZZV (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO, 51/21, 159/21, 196/21 – ZDOsk, 15/22, 43/22, 100/22 – ZNUZSZS, 141/22 – ZNUNBZ, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 in 32/25 – ZZDej-N; v nadaljnjem besedilu ZZZV)¹, pri čemer se pri elementih cene za oblikovanje programa upošteva 65. člen ZZZV.

Glede na navedeno in dejstvo, da oseba z zdravstvenim domom ni v delovnem razmerju, temveč opravlja delo medicinske sestre kot zunanja sodelavka na podlagi podjemne pogodbe, zanjo oprostitev plačila posebnega davka v skladu z 91.a členom ZZDej ne velja.

2. PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI PRI IZVAJANJU JAVNE ZDRAVSTVENE SLUŽBE

Kako se porablja presežek prihodkov nad odhodki na podlagi tretjega stavka drugega odstavka 3. člena ZZDej? Kako bo nepridobitnost koncesijske dejavnosti urejena pri koncesionarjih, ki delujejo kot samostojni podjetniki posamezniki in kot zasebni zdravstveni delavci?

Odgovor: Uvodoma želimo pojasniti, da se termin presežek prihodkov nad odhodki, ki se sicer uporablja v povezavi z javnimi zavodi, uporablja tudi za koncesionarje, ki so gospodarski subjekti, vendar pa ga je v zvezi z njimi treba ustrezno razložiti v skladu z veljavno zakonodajo.

Presežek prihodkov nad odhodki pri gospodarskih subjektih pomeni dobiček, pri čemer izpostavljamo, da je v skladu s 30.4 točko Slovenskih računovodskih standardov (2024) poslovni izid samostojnega podjetnika posameznika (v nadaljnjem besedilu: podjetnik) kot razlika med prihodki in odhodki podjetnikov dohodek in kot tak ne zapade pod obveznosti iz tretjega stavka drugega odstavka 3. člena ZZDej. Enako velja glede zasebnega zdravstvenega delavca iz 35. člena ZZDej s koncesijo.

¹ Uredba o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2025 (Uradni list RS, št. 13/25 in 56/25)

Kako se pravilno razmejuje vrste prihodkov in odhodkov po opravljenih storitvah v okviru javne zdravstvene službe in tržne dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: navodila) na podlagi tretjega odstavka 3. člena ZZDej? Ali se omejitev razpolaganja s presežkom prihodkov nad odhodki nanaša zgolj na presežke, ki bodo ustvarjeni po uveljavitvi novele ZZDej-N in ne na presežke iz preteklih obdobj? Ali do določitve navodil koncesionarji nimajo obveznosti glede tovrstne razmejitve in posledične omejitve razpolaganja s presežki?

Odgovor: V letu 2025 glede poslovanja koncesionarjev in prikaza ter porabe presežka prihodkov nad odhodki (op.: dobičkov) ni predvidenih nobenih sprememb. Spremenjena pravila evidentiranja prihodkov in odhodkov in porabe dobičkov bodo začela veljati s 1. 1. 2026. Ministrstvo je v zvezi s tem pripravilo Navodila o razmejitvi vrst prihodkov in odhodkov po opravljenih storitvah v okviru javne zdravstvene službe in tržne dejavnosti. Povezava: [Navodila o razmejitvi vrst prihodkov in odhodkov po opravljenih storitvah v okviru javne zdravstvene službe in tržne dejavnosti \(PISRS\)](#)

3. VODENJE IN UPRAVLJANJE V JAVNIH ZDRAVSTVENIH ZAVODIH

Kako pojasnujete sprejemanje pravilnika, ki določa ustrezne programe usposabljanja za management v javnih zdravstvenih zavodih in ravnanje zavodov v času do sprejetja tega pravilnika?

Odgovor: ZZDej v enajstem odstavku 29. člena določa, da podrobnejši postopek potrjevanja ustreznosti programa usposabljanja iz 4. točke drugega odstavka tega člena, vključno z vsebino, plačilom in trajanjem programa ter načinom preverjanja znanja in veljavnostjo potrdila o opravljenem usposabljanju, pri čemer se program razlikuje, ali gre za funkcijo člana sveta zavoda ali funkcijo direktorja oziroma strokovnega direktorja javnega zdravstvenega zavoda, določi minister, pristojen za zdravje.

Pojasnjujemo, da je pravilnik, ki bo sprejet na podlagi enajstega odstavka 29. člena ZZDej, trenutno še v pripravi na ministrstvu. Do sprejetja pravilnika člani svetov zavodov, katerim je mandat že prenehal, brez potrdila o opravljenem usposabljanju ne morejo biti imenovani. Da pa se zagotovi nemoteno delovanje svetov javnih zdravstvenih zavodov, ministrstvo predlaga naslednje možnosti:

1. Predložitev potrdila visokošolskega zavoda, ki ima v Republiki Sloveniji akreditiran študijski program s področja managementa v zdravstvu, ki ga ZZDej določa kot ustrezno in ki nadomesti potrdilo o opravljenem usposabljanju.
2. Nadaljevanje mandata aktualnih članov na podlagi akta o ustanovitvi
Če akt o ustanovitvi javnega zdravstvenega zavoda določa, da člani sveta nadaljujejo z opravljanjem funkcije do imenovanja novih članov, se ta določba neposredno uporabi.
3. Imenovanje novega člana sveta zavoda z razveznim pogojem
Če določba iz prejšnje točke ne obstaja, se nove člane imenuje pogojno, pri čemer se v sklepu o imenovanju izrecno določi razvezni pogoji. Ta naj določa, da članu mandat

preneha, če v roku npr. treh mesecev od uveljavitve pravilnika ne predloži potrdila o opravljenem predpisanem usposabljanju. Pri tem priporočamo, da razpisne komisije pri izbiri kandidatov upoštevajo morebitna druga dokazila in reference, o opravljenem usposabljanju, pridobljeni ustrezni izobrazbi, delovnih izkušnjah s področja managementa v zdravstvu, s katerim bodo lahko utemeljile ustreznost izbire kandidata.

4. Ena izmed možnosti je tudi, da niso imenovani vsi člani sveta zavoda, temveč zgolj toliko članov, da je svet zavoda mogoče konstituirati. Pri tem je ključno, da je imenovano zadostno število članov, kar omogoča, da svet zakonito sprejema odločitve. Zato mora to biti določeno v internih aktih zavoda. Ob tem je treba preveriti tudi sestavo oziroma razmerje članov, da bodo ustrezno zastopane vse zakonsko določene skupine predstavnikov.

Pri tem velja poudariti, da je treba razlikovati med aktom imenovanja in nastopom funkcije, saj gre za dva ločena postopka. Imenovanje predstavlja formalni akt izbire (npr. odločba o imenovanju ali potrdilo o izvolitvi), s katerim pristojni organ izbere in formalno določi osebo, ki bo opravljala funkcijo člana sveta zavoda. Imenovanje samo po sebi še ne pomeni, da je oseba začela opravljati funkcijo. Gre za predhodni korak, ki omogoča nadaljnje postopke, kot je verifikacija mandata. Nastop funkcije pa pomeni, da oseba dejansko začne opravljati dolžnosti člana sveta, kar se zgodi z dnem konstitutivne seje sveta zavoda, na kateri se imenovanje oziroma izvolitev tudi preveri (verificira) in mandat članov potrdi s t. i. sklepom o verifikaciji. Takrat začne teči mandat vseh članov sveta zavoda in s tem član pridobi vse pravice ter dolžnosti, ki izhajajo iz funkcije člana sveta zavoda (udeležba na sejah, glasovanje, postavljanje vprašanja, prejem sejin ipd.). Med obema fazama praviloma poteče določeno časovno obdobje. Glede na navedeno opozarjamo, da naj se v sklepih o imenovanju določi, da člani začnejo opravljati funkcijo z dnem konstitutivne seje sveta zavoda, ne pa že z dnem sprejetja sklepa o imenovanju.

Ministrstvo poudarja, da so navedene usmeritve namenjene zgolj premostitvi obdobja do uveljavitve pravilnika.